EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 10 05
COM(2021) 606 final

2021/0314 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/2429, kuriuo Latvijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva[1]) 395 straipsnio 1 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei taikyti specialias priemones, kuriomis nukrypstama nuo šios direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui.

Raštu (jį Komisija užregistravo 2021 m. balandžio 21 d.) Latvija paprašė leidimo ir toliau taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo bendrų principų, kuriais vadovaujantis galima taikyti teisę į pirkimo PVM atskaitą, susijusią su tam tikrų lengvųjų automobilių, naudojamų ne vien verslo reikmėms, išlaidoms. Kartu su prašymu pratęsti priemonės taikymą Latvija pateikė ataskaitą, kurioje peržiūrėta procentinė dalis, kuria numatoma apriboti teisę atskaityti PVM.

Vadovaudamasi PVM direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2021 m. birželio 10 d. raštu Komisija apie Latvijos prašymą pranešė kitoms valstybėms narėms. 2021 m. birželio 14 d. raštu Komisija pranešė Latvijai turinti visą informaciją, kuri yra būtina prašymui įvertinti.

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

PVM direktyvos 168 ir 168a straipsniuose numatyta, kad apmokestinamasis asmuo turi teisę atskaityti PVM, mokėtiną už apmokestinamiesiems sandoriams įsigytas prekes ir paslaugas. Tos direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytas reikalavimas į PVM apskaitą įtraukti veiklai skirto turto dalį sudarančių prekių naudojimą apmokestinamojo asmens arba jo darbuotojų asmeninėms reikmėms arba, platesne prasme, kitoms nei to asmens verslo reikmėms, kai PVM už šias prekes galėjo būti visiškai arba iš dalies įtrauktas į atskaitą. Pagal šią sistemą galima susigrąžinti iš pradžių atskaitytą PVM, susijusį su naudojimu asmeninėms reikmėms.

Lengvųjų automobilių atveju šią sistemą taikyti sudėtinga, visų pirma todėl, kad sunku nustatyti, kada automobiliai naudojami asmeninėms, o kada – verslo reikmėms. Kai automobilių naudojimo duomenys yra registruojami, įmonei ir administratoriui tenka papildoma našta, nes juos reikia tvarkyti ir tikrinti.

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį valstybės narės, siekdamos supaprastinti PVM surinkimo procedūrą arba užkirsti kelią tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui, gali taikyti priemones, kuriomis nukrypstama nuo PVM direktyvos nuostatų, jeigu tas priemones patvirtino Taryba.

Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2015/2429[2] Latvijai dabar leidžiama iki 50 % apriboti teisę atskaityti lengvųjų automobilių pirkimo, išperkamosios nuomos, įsigijimo Bendrijoje ir importo PVM, taip pat išlaidas, susijusias su tokių automobilių priežiūra, remontu ir degalais, kai tie lengvieji automobiliai naudojami ne vien verslo reikmėms. Pagal specialią priemonę apmokestinamieji asmenys taip pat atleidžiami nuo prievolės laikyti, kad tokių lengvųjų automobilių naudojimas ne verslo reikmėms yra paslaugų teikimas. Lengvieji automobiliai, kuriems taikoma speciali priemonė, yra tokie automobiliai, kurių didžiausias leistinas svoris neviršija 3 500 kilogramų ir kuriuose, be vairuotojo vietos, yra ne daugiau kaip aštuonios vietos. Teisės į atskaitą apribojimas netaikomas tam tikrai specialiai veiklai naudojamiems

[1] OL 347, 2006 12 11, p. 1.

[2] 2015 m. gruodžio 10 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/2429, kuriuo Latvijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių (OL L 334, 2015 12 22, p. 15–17).

lengviesiems automobiliams (jiems būtų taikomos įprastos taisyklės): automobiliams, kurie įsigyti perpardavimui, nuomai ar išperkamajai nuomai; automobiliams, kurie naudojami keleiviams (pavyzdžiui, taksi) ar prekėms vežti; automobiliams, kurie naudojami mokyti vairuoti; automobiliams, kuriuos naudoja apsaugos arba pagalbos tarnybos; automobiliams, kurie naudojami kaip automobilių pardavimo demonstracinės transporto priemonės. Tarybos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2015/2429 galiojimas buvo pratęstas Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/1921[3] iki 2021 m. gruodžio 31 d.

Šis Latvijos prašymas pratęsti specialios priemonės taikymą grindžiamas tomis pačiomis priežastimis, kurios nurodytos ankstesniuose prašymuose. Prie prašymo pridedama ataskaita, kurioje peržiūrėta procentinė dalis, kuria apribojama teisė į atskaitą, kaip reikalaujama pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2015/2429 6 straipsnio 2 dalį. Latvija mano, kad specialios priemonės taikymo sąlygos tebegalioja ir kad taikoma 50 % riba tebėra tinkama.

Latvija patvirtina, kad specialia priemone sudaromos sąlygos palengvinti mokesčių mokėtojams ir mokesčių administratoriui tenkančią administracinę naštą ir ribojamas vengimas mokėti PVM netinkamai tvarkant kelionių, susijusių su verslo veikla, apskaitą ir neteisingai užpildant PVM deklaracijas. Remiantis Latvijos pateiktais duomenimis, 2019 m. labai mažos įmonės ir MVĮ sudarė beveik 99,7 % ekonomiškai aktyvių įmonių, o tai apsunkina mokesčių administratorių užduotį tikrinant, ar lengvieji automobiliai naudojami verslo, ar asmeninėms reikmėms. 2021 m. sausio 1 d. Latvijoje buvo iš viso 21 739 registruoti prekybininkai arba 82 % visų registruotų prekybininkų, kurie įregistravo lengvuosius automobilius. Kadangi labai mažos įmonės ir MVĮ sudaro 99,7 % visų veiklos vykdytojų, Latvija tvirtina, kad dauguma lengvųjų automobilių naudojami asmeninėms reikmėms. Remiantis pateiktais duomenimis, 2020 m. 87,6 % visų registruotų prekybininkų lengvųjų automobilių buvo naudojami ne vien verslo, bet ir asmeninėms reikmėms.

Atsižvelgiant į teigiamą specialios priemonės poveikį mokesčių mokėtojų ir mokesčių administratoriaus administracinei naštai, siūloma leisti taikyti priemonę dar vieną ribotą laikotarpį – iki 2024 m. gruodžio 31 d. Bet koks prašymas pratęsti priemonės taikymą turėtų būti pateikiamas kartu su ataskaita, kurioje peržiūrėta taikoma procentinė dalis, ir nusiųstas Komisijai iki 2024 m. kovo 31 d.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Panašias nukrypti leidžiančias nuostatas, susijusias su teise į atskaitą, buvo leista taikyti ir kitoms valstybėms narėms (Estijai[4], Vengrijai[5], Kroatijai[6], Lenkijai[7], Italijai[8] ir Rumunijai[9]).

---

3 2018 m. gruodžio 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1921, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/2429, kuriuo Latvijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių (OL L 311, 2018 12 7, p. 36–37).

4 2017 m. spalio 10 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1854, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2014/797/ES, kuriuo Estijos Respublikai leidžiama taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių (OL L 265, 2017 10 14, p. 17–18).

5 2018 m. spalio 2 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1493, kuriuo Vengrijai leidžiama nustatyti specialiąją priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių (OL L 252, 2018 10 8, p. 44-46).

6 2018 m. gruodžio 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1994, kuriuo Kroatijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio (OL L 320, 2018 12 17, p. 35–37).

PVM direktyvos 176 straipsnyje nurodyta, kad Taryba nustato išlaidas, už kurias PVM neatskaitomas. Kol tokios išlaidos nenustatytos, valstybėms narėms leidžiama ir toliau taikyti išimtis, galiojusias 1979 m. sausio 1 d. Todėl yra kelios esamos padėties nekeitimo nuostatos, kuriomis ribojama teisė atskaityti PVM, taikomą lengviesiems automobiliams.

Nepaisant ankstesnių iniciatyvų nustatyti taisykles, kokių rūšių išlaidoms gali būti taikomas teisės atskaityti PVM apribojimas[10], tokia nukrypti leidžianti nuostata yra tinkama, kol šios taisyklės bus suderintos ES lygmeniu.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

PVM direktyvos 395 straipsnis.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Atsižvelgiant į PVM direktyvos nuostatą, kuria grindžiamas pasiūlymas, subsidiarumo principas netaikomas.

• Proporcingumo principas

Šis sprendimas yra susijęs su valstybei narei pačios prašymu suteiktu leidimu ir nėra įpareigojimas.

Atsižvelgiant į ribotą nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį, specialioji priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui – supaprastinti mokesčio surinkimo procedūrą ir užkirsti kelią tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui. Visų pirma, kadangi įmonės gali pasinaudoti galimybe deklaruoti ne visas prievoles, o mokesčių administratoriams tektų kilometražo tikrinimo našta, taikant 50 % apribojimą būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra, užkertamas kelias mokesčių slėpimui, be kita ko, dėl netinkamo apskaitos tvarkymo ir neteisingai užpildytų PVM deklaracijų.

• Priemonės pasirinkimas

Siūloma priemonė – Tarybos įgyvendinimo sprendimas.

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį nukrypti nuo bendrų PVM nuostatų galima tik tada, kai tai vieningai leidžia Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu. Tarybos įgyvendinimo sprendimas yra tinkamiausia priemonė, nes jis gali būti skirtas atskirai valstybei narei.

---

7 2019 m. rugsėjo 24 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/1594, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2013/805/ES, kuriuo Lenkijos Respublikai leidžiama nustatyti priemones, kuriomis nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio (OL L 248, 2019 9 27, p. 71–72).

8 2019 m. gruodžio 5 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/2138, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2007/441/EB, leidžiantis Italijos Respublikai taikyti priemones, nukrypstančias nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio (OL L 324, 2019 12 13, p. 7–8).

9 2020 m. rugsėjo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1262, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2012/232/ES, kuriuo Rumunijai leidžiama taikyti priemones, kuriomis nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio (OL L 296, 2020 9 10, p. 6).

10 COM(2004) 728 galutinis. Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, iš dalies pakeičiančios Direktyvą 77/388/EEB, siekiant supaprastinti pridėtinės vertės mokesčio prievolės vykdymą (OL C 24, 2005 1 29, p. 10), atsiimtas 2014 m. gegužės 21 d. (OL C 153, 2014 5 21, p. 3).

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Šis pasiūlymas grindžiamas Latvijos prašymu ir skirtas tik šiai valstybei narei.

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymu siekiama supaprastinti mokesčio surinkimo procedūrą panaikinant prievolę apmokestinamiesiems asmenims tvarkyti nurodytų lengvųjų automobilių naudojimo asmeninėms reikmėms apskaitą ir kartu užkirsti kelią PVM vengimui neteisingai tvarkant apskaitą. Todėl pasiūlytos priemonės poveikis gali būti teigiamas tiek įmonėms, tiek mokesčių administratoriams. Latvija nurodė šį sprendimą kaip tinkamą priemonę, jis panašus į kitas anksčiau taikytas ir dabar taikomas nukrypti leidžiančias nuostatas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturės neigiamos įtakos Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM.

5. KITI ELEMENTAI

Pasiūlymo galiojimas yra riboto laikotarpio ir jame numatytos laikino galiojimo sąlygos terminas – 2024 m. gruodžio 31 d.

Jeigu Latvija norėtų, kad šią specialią priemonę būtų leista toliau taikyti po 2024 m., ne vėliau kaip 2024 m. kovo 31 d. reikėtų pateikti Komisijai ataskaitą, kurioje peržiūrėta procentinė dalis, ir prašymą leisti toliau taikyti tokią priemonę.

2021/0314 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/2429, kuriuo Latvijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos[1], ypač į jos 395 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Direktyvos 2006/112/EB 168 ir 168a straipsniuose nustatoma apmokestinamojo asmens teisė atskaityti pridėtinės vertės mokestį (PVM), mokėtiną už jo įsigytas prekes ir paslaugas, jeigu jos naudojamos to asmens apmokestinamųjų sandorių tikslais. Tos direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta, kad turto dalies naudojimas apmokestinamojo asmens arba jo darbuotojų privatiems poreikiams arba, platesne prasme, ne verslo tikslais turi būti laikomas paslaugų teikimu;

(2) Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2015/2429[2] Latvijai leista iki 2018 m. gruodžio 31 d. 50 % apriboti teisę atskaityti lengvųjų automobilių, kurių didžiausias leistinas svoris neviršija 3 500 kilogramų ir kuriuose, be vairuotojo vietos, yra ne daugiau kaip aštuonios vietos, pirkimo, išperkamosios nuomos, įsigijimo Bendrijoje ir importo PVM, taip pat išlaidas, susijusias su tokių automobilių priežiūra, remontu ir degalais. Leidimu apmokestinamieji asmenys taip pat atleidžiami nuo prievolės laikyti, kad tokių lengvųjų automobilių naudojimas ne verslo reikmėms yra paslaugų teikimas;

(3) Tarybos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2018/1921[3] galiojimas buvo pratęstas Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2015/2429 iki 2021 m. gruodžio 31 d.;

(4) 2021 m. balandžio 21 d. raštu Latvija pateikė prašymą Komisijai leisti toliau taikyti išlaidoms specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB 26

---

1 OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

2 2015 m. gruodžio 10 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/2429, kuriuo Latvijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių (OL L 334, 2015 12 22, p. 15).

3 2018 m. gruodžio 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1921, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/2429, kuriuo Latvijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių (OL L 311, 2018 12 7, p. 36).

straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių, kad būtų apribota teisė į atskaitą, susijusią su tam tikrų lengvųjų automobilių, naudojamų ne vien verslo reikmėms (toliau – prašymas);

(5) pagal Direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą Komisija 2021 m. birželio 10 d. raštais prašymą perdavė kitoms valstybėms narėms. 2021 m. birželio 14 d. raštu Komisija pranešė Latvijai, kad turi visą informaciją, kuri, Komisijos nuomone, yra būtina prašymui įvertinti;

(6) pagal Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2015/2429 6 straipsnio 2 dalį, Latvija pateikė ataskaitą, kurioje peržiūrėta numatyta teisės atskaityti PVM apribojimo procentinė dalis. Remdamasi šiuo metu turima informacija, t. y. mokesčių audito patirtimi ir statistiniais duomenimis, susijusiais su lengvųjų automobilių naudojimu asmeninėms reikmėms, Latvija teigia, kad 50 % riba vis dar pagrįsta ir tebėra tinkama;

(7) atsižvelgiant į teigiamą specialios priemonės poveikį mokesčių mokėtojų ir mokesčių administratoriaus administracinei naštai, Latvijai turėtų būti leista toliau taikyti specialią priemonę;

(8) ši speciali priemonė turėtų būti taikoma ribotą laikotarpį, kad būtų galima įvertinti jos veiksmingumą ir procentinės dalies tinkamumą;

(9) jei Latvija manys, kad reikia toliau pratęsti specialios priemonės taikymo laikotarpį po 2024 m., ji ne vėliau kaip 2024 m. kovo 31 d. Komisijai turėtų pateikti ataskaitą, kurioje peržiūrima taikoma procentinė dalis, kartu su prašymu dėl pratęsimo;

(10) speciali priemonė turės tik nedidelį poveikį bendrai mokestinių pajamų, surenkamų galutinio vartojimo etape, sumai ir neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM;

(11) todėl Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/2429 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2015/2429 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„*6 straipsnis*

1. Šis sprendimas taikomas nuo 2016 m. sausio 1 d. Jis nustoja galioti 2024 m. gruodžio 31 d.

2. Bet koks prašymas pratęsti šiame sprendime numatyto leidimo galiojimą Komisijai pateikiamas ne vėliau kaip 2024 m. kovo 31 d. Kartu su tokiu prašymu pateikiama ataskaita, kurioje peržiūrima 1 straipsnyje nustatyta procentinė dalis.“

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Latvijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas